

Европейска олимпиада по статистика 2024

Идеен проект на тема:

Някога всичко беше по-хубаво - истина ли е?

Отбор „FANTASTIK“

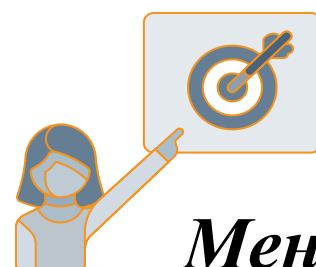
„Професионална гимназия по икономика и мениджмънт“ - гр. Пазарджик

Гергана Синдонас

Дяна Стойчева

Радослав Цветков

Ментор: Милена Гълъбинова

Източници на информация:

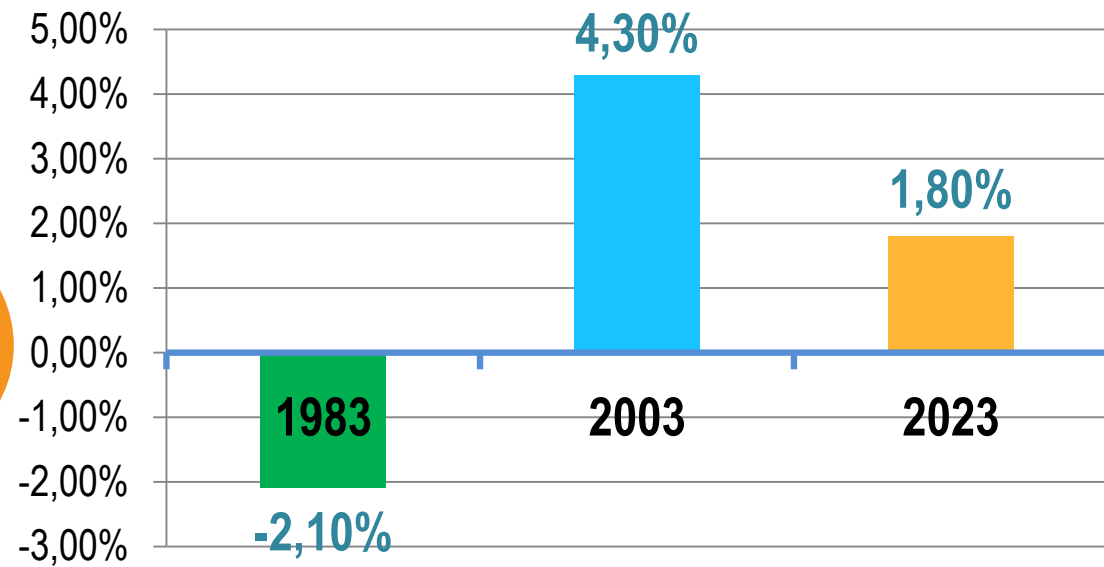
<https://www.nsi.bg/biblioteka/bg/>

БРУТЕН ВЪТРЕШЕН ПРОДУКТ

Ръст на БВП в България

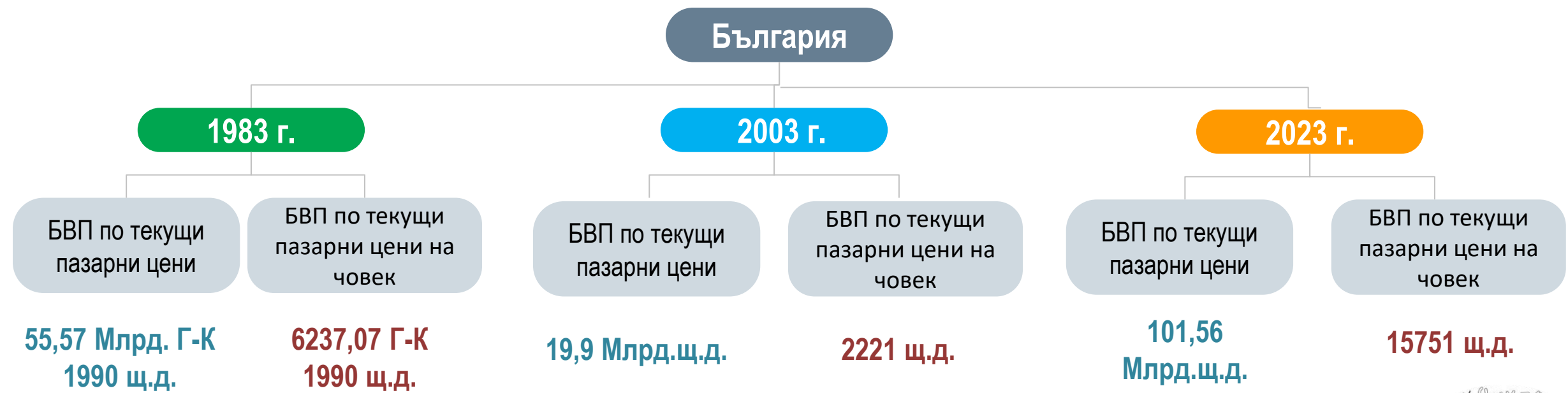
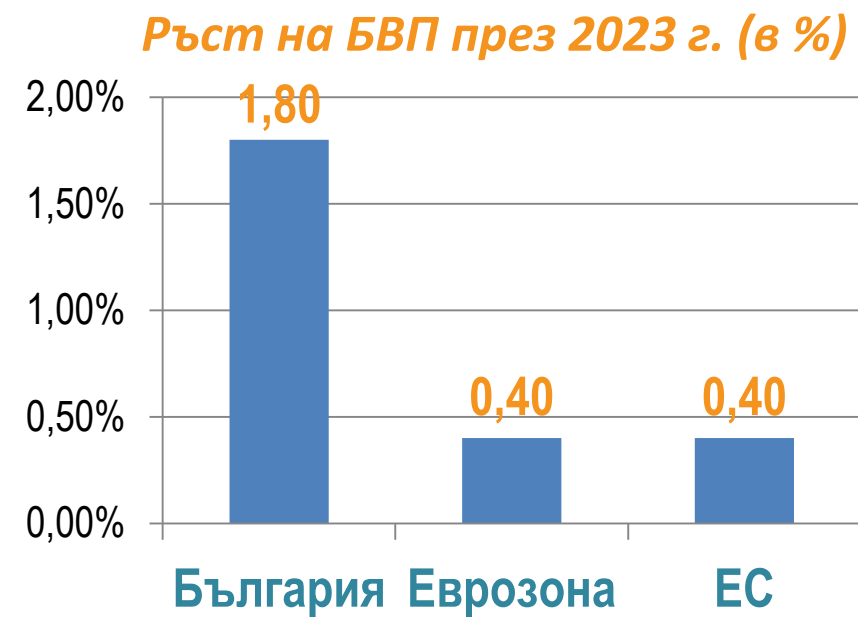

През **1983** година България е част от бившия комунистически блок и икономиката ѝ е била централизирана и под контрола на държавата. Според данните от диаграмата **БВП** на България през **1983** г. бележи отрицателен ръст (-2,10%).

През **2003** година България вече е в процес на преход към пазарна икономика след падането на комунизма. Икономиката на страната започва да се развива и да се отваря към световните пазари. През тази година БВП нараства с **4,30%** спрямо **1981** г.

Двадесет години по-късно през **2023** г. се отчита ръст на **БВП** от **1,80%**.

БВП по текущи пазарни цени общо и на човек от населението в България

През **1983** г. БВП на България е **55,57 Млрд. Г-К 1990 щ.д.**, а през **2023** г. той е повече от 5 пъти по-голям от същия през **2003** г. През **2023** г. БВП в България е с 1,4 процентни пункта по-голям от този в Евронзоната и ЕС.

Извод: През периода на прехода от централизирана икономика към пазарна икономика, между **1983** г. и **2023** г., България е увеличила БВП, което е свързано с периода на членството ни в ЕС, увеличаване на стокооборота и по-сложни финансови процеси, протекли в страната ни.

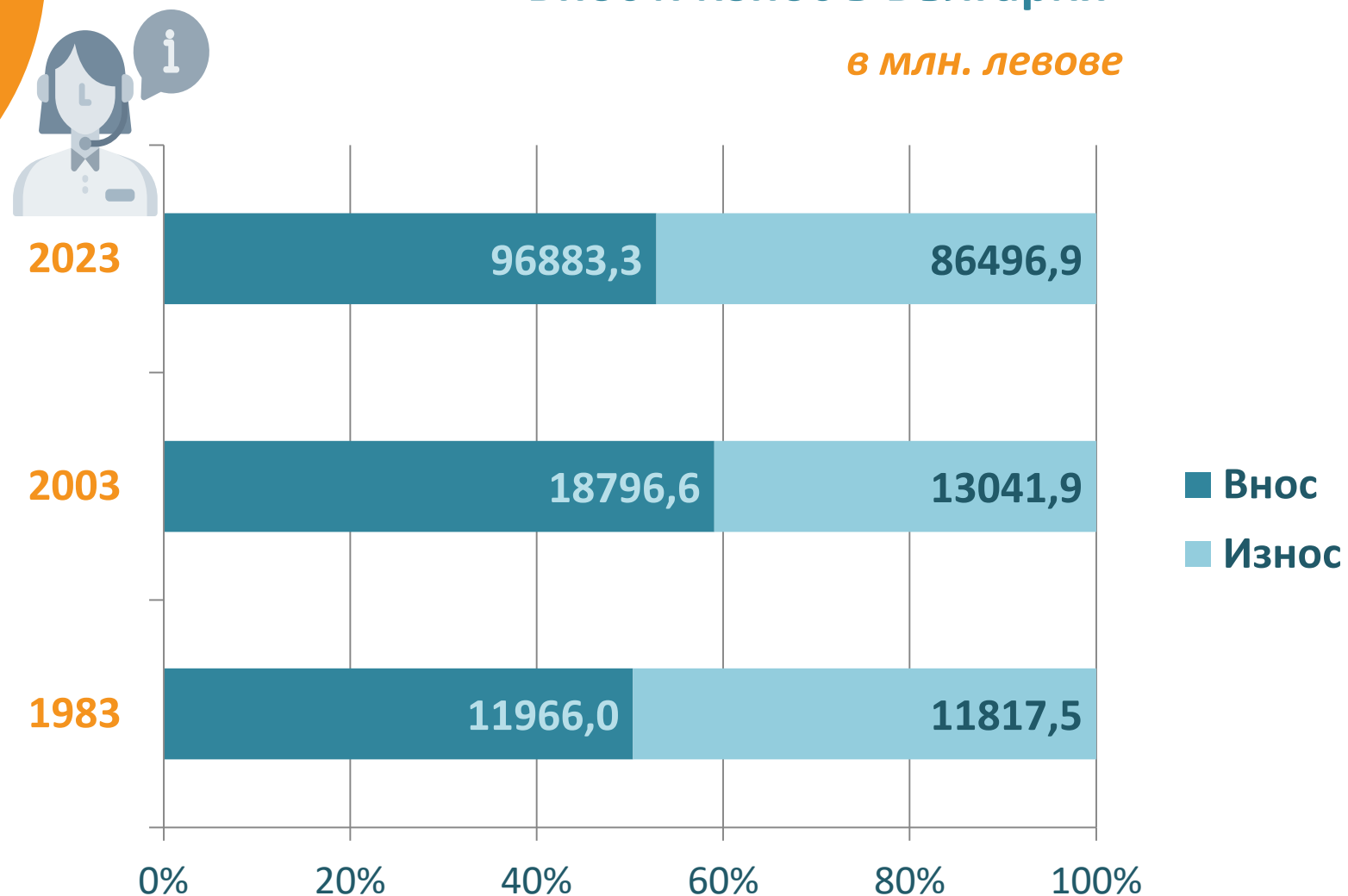

ВНОС И ИЗНОС

Внос и износ в България

в млн. левове

Според данните от диаграмата през **1983 г.** износът в България има по-малък дял (**49,7%**) от стокооборота на страната в сравнение с вноса (**50,3%**).

Статистическите данни показват, че през **2003 г.** по-голям дял от стокооборота има вносът (**59,0%**) от този на износа (**41,0%**).

Двадесет години по-късно през **2023 г.** съотношението между вноса и износа не се променя значително. Делът на вноса е **52,8%**, а на износа е **47,2%**. Разликата между внос и износ е **0,6 процентни пункта** през **1983 г.**, **18 процентни пункта** през **2003 г.** и **5,6 процентни пункта**

Извод: През **2003 г.** в сравнение с **1983 г.** делът на вноса в България от общия стокооборот се увеличава с **8,7 процентни пункта**, а през **2023 г.** спрямо **2003 г.** той намалява с **6,2 процентни пункта**. През периода **1993 – 2023 г.** увеличението му в процентни пункта е **2,5**. През **2003 г.** България е изнасяла по-малко стоки в сравнение с **1983 г.** и **2023 г.**

През периода на прехода от централизирана към пазарна икономика, между **1983 г.** и **2023 г.**, България е увеличила вноса и е намалила износа си.

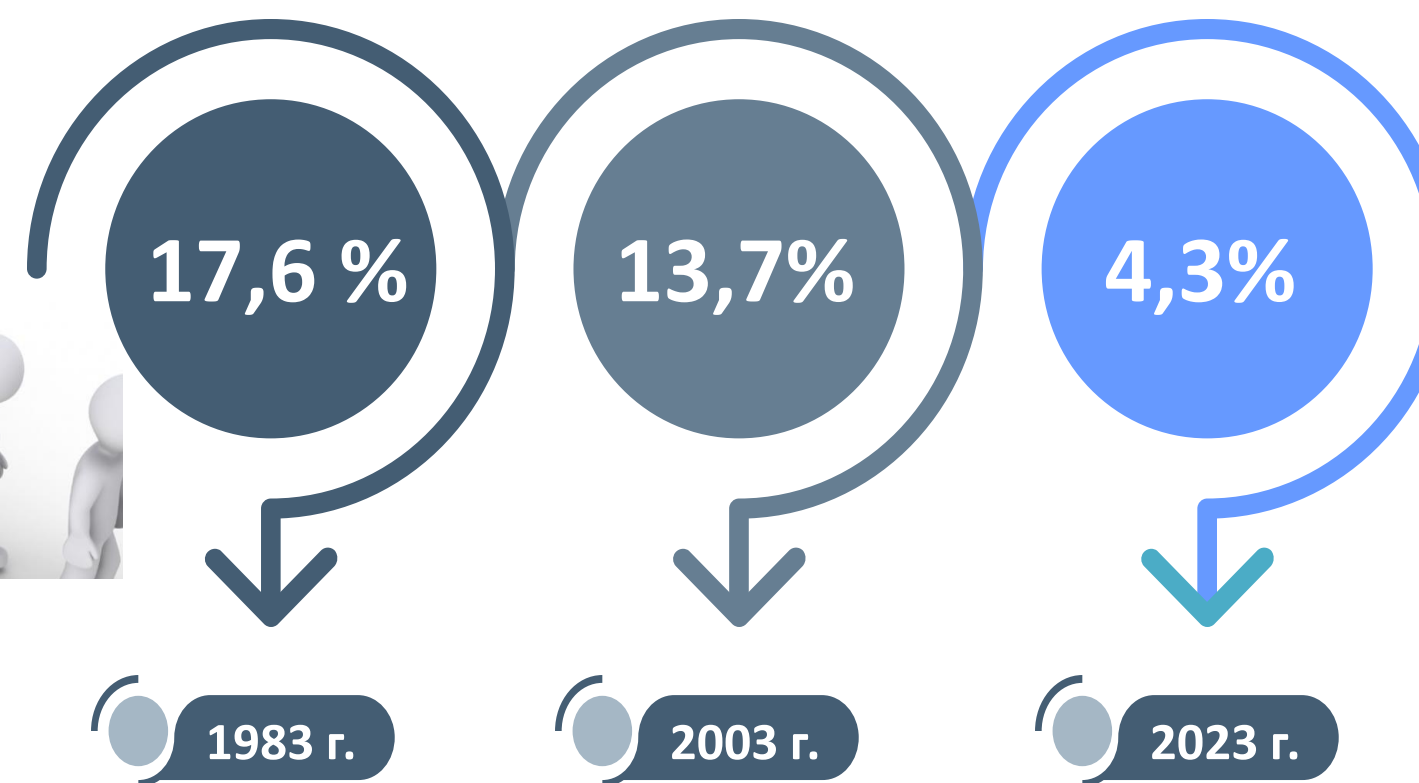
БЕЗРАБОТИЦА

Коефициент на безработица през 2023 г.

Коефициент на безработица в България

През **1983** година коефициентът на безработица в България е **3,9 процентни пункта** по-висок от този през **2003 г.** В сравнение с **2023 г.** делът на безработните през **1983 г.** е по-голям с **13,3 процентни пункта**.

От инфографиката ясно се вижда, че през **2023** коефициентът на безработица е най-нисък спрямо този в ЕС – 27 и Евروزоната., за която този показател е с **0,5 процентни пункта** по-голям от същия за ЕС – 27.

Извод: След прехода, през **2003** година, безработицата в България намалява, отбелязвайки тенденция към икономическо стабилизиране и подобряване на пазара на труда.

ЗДРАВЕОПАЗВАНЕ

През **1983** година в България всички граждани имат право на безплатно лечение и достъп до лекарства в държавните здравни заведения. Въпреки тези гаранции, здравната система е изправена пред ограничения, свързани с финансирането, оборудването и бюрокрацията.

През **2003** година се въвеждат реформи за адаптация към европейските стандарти, като се установява универсално здравно осигуряване, но се сблъсква със заплахи като липса на финансиране и предизвикателства във връзка със задължителното осигуряване.

Данните показват, че броят на лекарите нараства с **17,1%** спрямо **1983** година. През **2003 - 2023** г. той бележи ръст от **5,2%**. За същия период намаляват, както болниците (с **40,4%**), така и болничните легла (с **51,7%**).

През **2023** г. спрямо **2003** г. се наблюдава нарастване на стойностите и по трите показателя.

През **2023** г. спрямо **1983** г. лекарите се увеличават с **23,2%**, а болниците и болничните легла в България намаляват съответно с **36,2%** и **46,3%**.

Непрекъснатото усъвършенстване на услугите и оборудването в държавните здравни заведения води до по-добро обслужване на пациентите. В бъдеще се предвижда увеличаване на финансирането за здравната система, включително по-голям бюджет за закупуване на лекарства и медицинско оборудване, полагане на все повече усилия от страна на държавните органи за оптимизация на бюрократичните процеси и намаляване на административните тежести в системата.

Брой лекари в България през годините

24 026 бр.

28 128 бр.

29 589 бр.

1983 г.

2003 г.

2023 г.

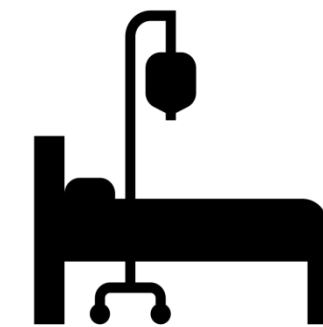

Брой болнични легла в България през годините

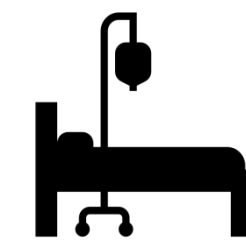
101 865 бр.

49 171 бр.

54 707 бр.

1983 г.

2003 г.

2023 г.

Брой болници в България през годините

500 бр.

298 бр.

319 бр.

1983 г.

2003 г.

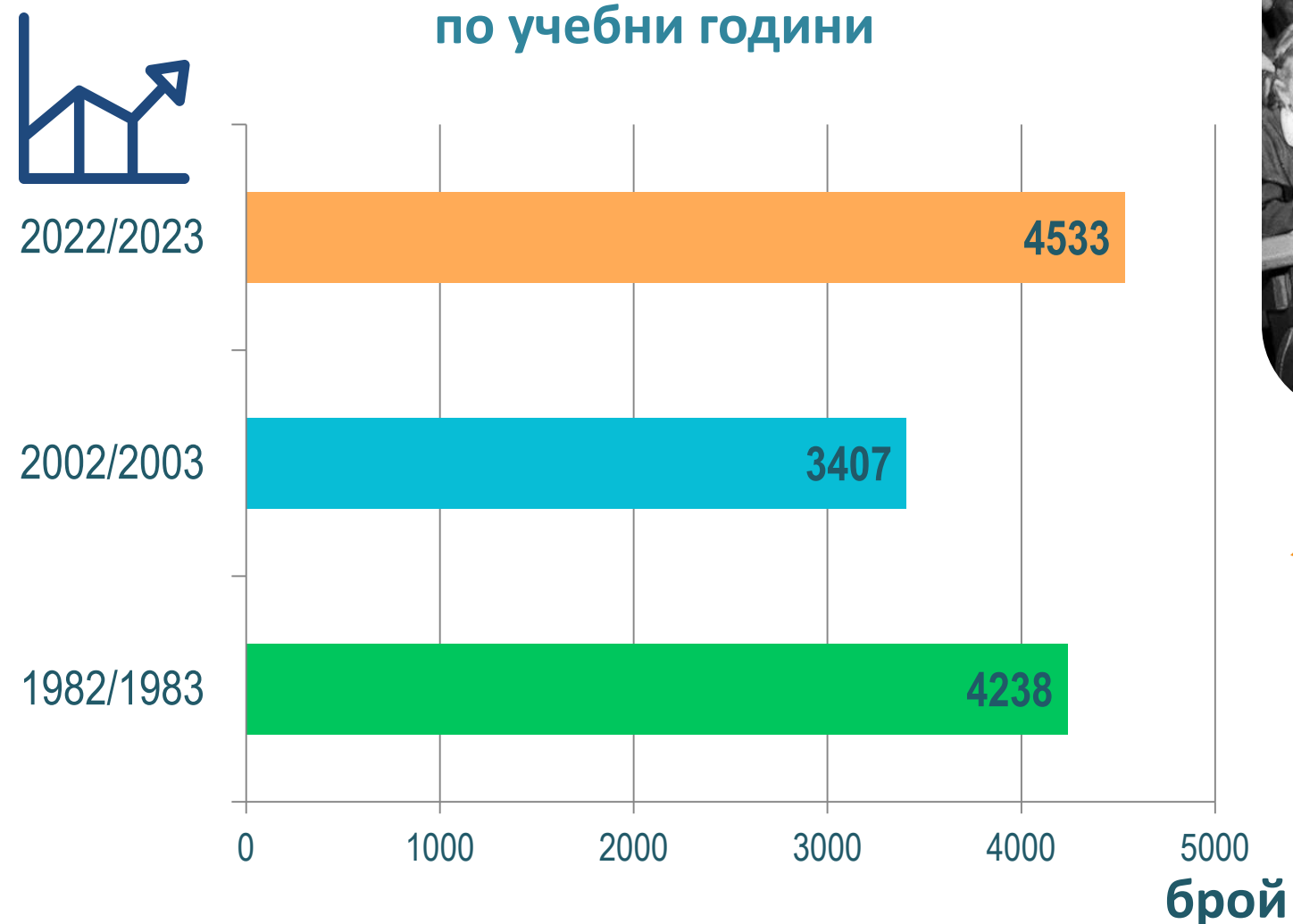
2023 г.

НИВО НА ОБРАЗОВАТЕЛНАТА СИСТЕМА

Брой образователни институции в България по учебни години

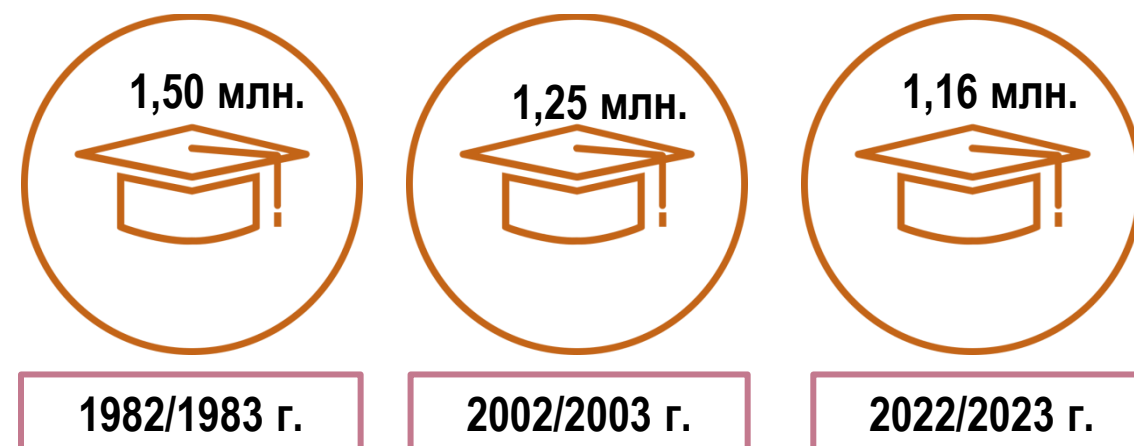

През 20-ти век българското образование постига значителен напредък, като още в края на 19-ти век се въвежда задължително начално 4-класно образование, което е пионерско в Европа. През първата четвърт на 20 век се увеличава обхватът на задължителното основно образование до 7 класа, а през 60-те години той достига 8 класа.

От диаграмата ясно се вижда, че броят на учебните институции в България е най-голям през учебната **2022/2023** година (**4533 бр.**) и най-малък през учебната **2002/2003** година (**3407 бр.**). В края на изследвания период спрямо началото учебните институции се увеличават със **7,0%**.

Инфографиката показва, че броят на учащите в България е най-голям през **1983 г.** и най-малък през **2022/2023 уч. г.** От **1982/1983** до **2002/2003 уч. г.** той намалява с **16,7%**, а през **2022/2023** спрямо **2002/2003 уч. г.** бележи спад от **7,2%**. В края на изследвания период в сравнение с началото учащите в България намаляват с **22,7%**.

Брой учащи в България през годините

Прогноза:

Спадът в броя на учениците и преподавателите може да продължи и в бъдеще, ако не се предприемат мерки за стабилизиране на ситуацията. Демографските промени, икономическите фактори и промените в предпочитанията за образователна пътека ще продължат да оказват влияние върху ученическата популация.

Използване на софтуер от предприятия в България (в %)

През периода **2009 – 2023** година в България се наблюдава значителен напредък в технологичните иновации, като модернизацията на промишлеността и развитието на информационните технологии играят важна роля. Привличането на чуждестранни инвестиции в сектора на информационните технологии през годините допринася за развитието на ИТ индустрията в страната и модернизацията на инфраструктурата за интернет достъп и комуникации.

Данните от диаграмата показват, че през **2009 - 2013** г. и **2013 – 2019** г. предприятията, които използват софтуерни продукти по дейности, се увеличават, като тези, които управляват ресурсите си, са със значително по-голям дял в сравнение с другите, използващи софтуер за продажба на стоки и услуги. Предприятията, управляващи ресурсите си с помощта на програмни продукти, имат най-голям дял през **2019** г. (**23,4%**), а тези, използващи интернет за продажби, са с най-голям дял през **2023** г. (**15,1%**).

Лица, използващи интернет за взаимодействие с публични институции (в %)

	2009	2013	2019
България	11,4	22,6	25,4

Данните от таблицата показват, че специалистите по ИКТ се увеличават през всичките години на изследване, като най-голям е техният дял от общата заетост през **2020** г. (с **1,5** процентни пункта в сравнение с **2009** г.). През **2019** г. и **2020** г. този дял е с по-високи стойности от същия в ЕС.

От таблицата можем да направим извод, че делът на хората, използващи интернет за взаимодействие с публични институции, нараства през годините на изследване, като през **2019** г. той е най-голям (с **14** процентни пункта по голям спрямо **2009** г.).

Извод: В България се бележи ръст в процесните иновации и увеличение на заетостта в иновативните предприятия. Този анализ подчертава важността на по-нататъшните усилия за подпомагане на иновациите и технологичния напредък в страната.

Дял на персонала по ИКТ от общата заетост (в %)

	2009	2013	2019	2020
БГ	1,7	2,1	3,01	3,2
ЕС	-	-	2,99	3,1

ВИДЕОКЛИП

Целта на видеоклипа на тема: "Някога беше по-хубаво - истина ли е?" е да отрази динамична илюстрация на развитието на България през последните десетилетия. Идеята ни е филмът да представя статистически данни условно за три периода от историята на България - края на 20-ти век, периода за разкритие на предизвикателствата и новите възможности пред страната в зората на демокрацията и годините след присъединяването на страната ни към Европейския съюз. Отговор на поставения въпрос „Кога е било по-добре?“ ще дадем след анализ на данните за БВП, внос и износ, безработица, здравеопазване, образователна система и технически иновации.

Важно за нас е да подчертаем напредъка и постиженията на страната, но и предизвикателствата, пред които тя се изправя в настоящето. Идеята на видеото е да покажем как различните периоди от историята на страната носят със себе си както предизвикателства, така и възможности за развитие и просперитет.

Изводи за миналото и настоящето и прогнози за бъдещето

„Някога всичко беше по-хубаво – истина ли е?“ – какво ни показват статистическите данни....

Официалната статистика сочи, че през **2023 г.** спрямо **1983 г.** се отчита ръст на БВП от **1,80%**. За същия период България е увеличила вноса и е намалила износа си, като за **2023 г.** делът на вноса е **52,8%**, а на износа е **47,2%**.

Бъдещето: Ако тенденцията на ръст на БВП се запази, можем да очакваме, че икономиката на България ще продължи да се развива в положителна посока. С повишаването на вноса и намаляването на износа можем да предположим, че България ще се фокусира повече върху вътрешния пазар и укрепването на икономическите връзки с партньорите си.

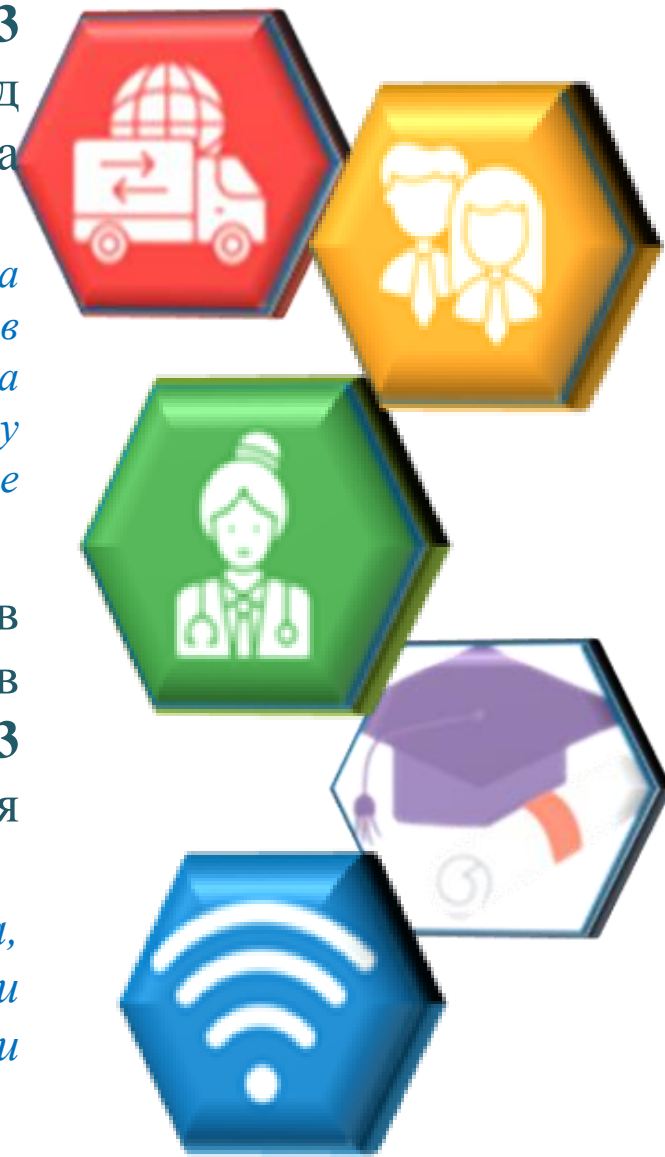
Отчита се увеличение на лекарите с **23,2%** през **2023 г.** в сравнение с **1983 г.** Болниците и болничните легла в България намаляват съответно с **36,2%** и **46,3%**. През **2023 г.** се отчита нарастване на стойностите и по трите показателя в сравнение с **2003 г.**

Болниците: Намалението на броя на болници и болнични легла, въпреки нарастването на броя на лекарите, може да отрази предизвикателствата пред системата за здравеопазване и необходимостта от повече инвестиции и реформи в тази област.

През изследваните **2009, 2013, 2019 и 2023 г.** предприятията, които използват интернет за продажби, са с най-голям дял през **2023 г. (15,1%)**. През **2019 г.** и **2020 г.** делът на специалистите по ИКТ е с по-високи стойности от същия в ЕС. Делът на хората, използващи интернет за взаимодействие с публични институции, нараства през 2019 г. с **14 процентни пункта** спрямо **2009 г.**

Тенденция: С развитието на технологиите и увеличаването на интернет достъпа, потребителите ще предпочертат онлайн пазаруването, което ще стимулира растежа на електронната търговия.

АКО НАШИЯ ИДЕЕН ПРОЕКТ ВИ Е ХАРЕСАЛ, ГЛАСУВАЙТЕ ЗА ОТБОР FANTASTIK!

През **2023 г.** коефициентът на безработица е с **13,3 процентни пункта** по-нисък в сравнение с **1983 г.** Също така през **2023 г.** коефициентът на безработица е най-нисък (**4,3%**) спрямо този в ЕС – **27 (5,9%)** и Еврозоната (**6,4%**).

След 10 години: Безработицата ще намалява с бавни темпове. Един от ключовите фактори за намаляването на безработицата е икономическият растеж. Ако икономиката на България продължи да се развива и расте, то това ще създаде повече работни места и ще допринесе за намаляване на безработицата.

За **2022/2023 уч. г.** учебните институции се увеличават със **7,0%** сравнено с **1982/1983 уч. г.** През **2002/2003 уч. г.** броят на учащите е със **7,2 %** по-висок в сравнение с **2022/2023 уч. г.**

Прогноза: Увеличение на броя на учебните институции в бъдеще, което би могло да доведе до временно намаляване на броя на учащите се в определени учебни години. Това може да се дължи на различни фактори като демографски тенденции, икономически условия или промени в образователните стратегии. Въпреки това, след това се очаква броят на учащите се да възвърне към устойчив растеж.

Икономическото развитие е устойчиво, съпровождано от положителна тенденция на ръст на БВП. Здравеопазването изисква допълнителни инвестиции и реформи, особено предвид намаляването на броя на болници и болнични легла. Цифровизацията и електронната търговия представляват важен растежен потенциал за икономиката. Образователната система се развива, но увеличението на броя учебни институции може да наложи внимателно планиране за бъдещето. Тези аспекти подчертават необходимостта от стратегическо насочване и инвестиции в секторите, които са ключови за устойчивото развитие на страната.

Благодарим за вниманието!

